



UNIVERSITÄTS-  
BIBLIOTHEK  
PADERBORN

## **Universitätsbibliothek Paderborn**

**Dîtîqa (nouum) ḥadāta (testamentum)**

**Parisiis, 1584**

Cap. III.

**urn:nbn:de:hbz:466:1-39367**

& neglexit peruenit ad mortem vsque Christi enim opus propter  
30 מטל עכדא ניר דמשיחא עדמא למותא מטי ובסר  
in ministerio fueratis quod deficietes id vt impleret anima sua super  
על נפשה דנמלא מדם דבצרתון הויתון בתשמשתא  
quod erga me  
דלותי:

dici omnis 3 caput  
דכליום ג קפלאון

non vobis que scribo ista cum ista in Dno gaudete fratres mei Itaque  
מביל אחי חרו בכמן הנין כד הנין דאכתוב לכון לא  
canibus a caute cautiore efficiunt vos quoniam mihi tedio est  
מאנא לו מטל דלכון מזהרון : אודהרו מן כלבא  
carnis concisione a caute malis operarijs ab caute  
אודהרו מן פעליא בישהא אודהרו מן פסק כסרא :  
in Spiritu Deum qui colimus ij sumus nos enim n circuncisio  
גזורתא ניר הנין איתון אילון דפלהינן לאלהא ברזוחא  
carne super confidimus & non Christo in Iesu & gloriamur  
ומשתכרהינן בישוע משיחא ולא תכלינן על כסרא :  
homo enim si carne super etiam fiducia mihi sit mihi cum  
4 כד לי אית הוא לי תוכלנא אף על כסרא אן ניר אנש  
filius circuncisus ego pro eo magis sit in carne quod fiducia sua arbitrat  
סבר דתוכל נרה בכסרא הו יתיר מנה אנא : 5 גזירא בר  
ex Benjamin tribu ex Israel cognatione ex dierum octo  
תמנא יומין מן טוהמא דיסריל מן שבטא דבנימן מן  
persecutor in zelo Phariseus secundum Legem Hebræorum filius Hebræis  
עבריא בר עבריא כנמוסא פרושיא : 6 בטנא דרופא  
sed sui crimine sine Legis & in iustitia Ecclesie  
דערתא ובזיקותא דנמוסא דלא רשון הוית : 7 אלא  
Christum propter ea reputavi defectum mihi erant que luco hæc  
הלין דיותרנא הו לי חוסרנא חשבת אנון מטל משיחא :  
cognitionis dignitatem propter damnum omnia illa ego reputo etiam  
8 ארי חשב אנא להינן כלהינן חוסרנא מלט רבותא דידעתה  
& tanquã defeci re omni qui propter eũ ipse Dni mei Christi Iesu  
דישוע משיחא מרי הו דמטלתה כל מדם חסרת ואיך  
lucrificiam vt Christum reputavi stercus  
זבלא חשבת דלמשיחא אתאר :

30 Quoniam propter opus  
Christi,vsque ad mortem ac-  
cessit : tradens animam suam,  
vt impleret id quod ex vobis  
deerat erga meum obsequiũ.

CAP. III.

1 De cetero, fratres mei,  
gaudete in Domino. Eadem  
vobis scribere, mihi quidem  
non pigrum, vobis autem ne-  
cessarium.  
2 Videte canes, videte malos  
operarios, videte concisionẽ.  
3 Nos enim sumus circun-  
cisio, qui spiritu seruiamus  
Deo: & gloriamur in Christo  
Iesu, & non in carne fiducia  
habentes.  
4 Quamquam & ego ha-  
beam confidentiam in carne.  
Si quis alius videtur con-  
fidere in carne, ego magis,  
5 Circũcisus octauo die, ex ge-  
nere Israel, de tribu Benia-  
min, Hebræus ex Hebræis,  
secundum Legem Phariseus:  
6 Secundum emulationem,  
persequens Ecclesiam Dei:  
secundum iustitiam quæ in  
Lege est, conuersatus sine  
querela.  
7 Sed quæ mihi fuerunt lu-  
cra, hæc arbitratus sum pro-  
pter Christum detrimenta.  
8 Veruntamen existimo om-  
nia detrimentum esse pro-  
pter eminentem scientiam  
Iesu Christi Domini mei:  
propter quem omnia detrim-  
entum feci, & arbitror vt  
stercora, vt Christum lucrifi-  
ciam:

30 ἵνα ἡ ψυχή μου ὑπὲρ πάντων ἀγαπήσθαι ἕως θανάτου, ἵνα πληρώσω τὸ ῥηθὲν ἐν ἐμοὶ  
Κεφ. γ.  
1 Τὸ λοιπὸν ἀδελφοί μου, χαίρετε ἐν κυρίῳ. ἃ ἂν γράψω ὑμῖν, ἐμοὶ οὐκ ἀπαιτεῖται, ὑμῖν δὲ ἀσφαλές. 2 βλέ-  
ψατε τοὺς κύναις, βλέψατε τοὺς ἀκαχοὺς ὁ γὰρ κείναις, βλέψατε τοὺς ἐπιτομῆταις. 3 ἡμεῖς δὲ περιτομῆταις, ἀσφαλές ἐστὶν ἡμῖν  
μαρτυροῦμεθα ἐν κυρίῳ, ἀσφαλές ἐστὶν ἡμῖν ἡ πίστις ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, καὶ οὐκ ἐν σαρκὶ καὶ ἐπιτομῆταις. 4 καὶ ἐγὼ ἵνα ἕξω πτε-  
ροῦχος ἐστὶν ὁ κύριος. ἐκ τοῦ γένους Ἰσραὴλ, ἐκ τῆς φυλῆς Βενιαμίν, Ἑβραῖος ἐστὶν Ἑβραῖῶν, καὶ ὑπομιμνήσκω τὸν νόμον  
Ἰσραὴλ, φιλεῖς Βενιαμίν, Ἑβραῖος ἐστὶν Ἑβραῖῶν, καὶ ὑπομιμνήσκω τὸν νόμον φαραισαίου. 6 καὶ ὡς ζῆλος διώκων τὸν οὐρανὸν ἐκ κληρονομίας,  
καὶ ὡς ἡμεῖς ἀσφαλές ἐστὶν ἡμῖν ἡ πίστις ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. 7 ἀλλὰ ἵνα ἕξω πτεροῦχος ἐστὶν ὁ κύριος. ἐκ τοῦ γένους Ἰσραὴλ, ἐκ τῆς φυλῆς Βενιαμίν,  
Ἑβραῖος ἐστὶν Ἑβραῖῶν, καὶ ὑπομιμνήσκω τὸν νόμον φαραισαίου. 8 ἀλλὰ ἵνα ἕξω πτεροῦχος ἐστὶν ὁ κύριος. ἐκ τοῦ γένους Ἰσραὴλ, ἐκ τῆς φυλῆς Βενιαμίν,  
Ἑβραῖος ἐστὶν Ἑβραῖῶν, καὶ ὑπομιμνήσκω τὸν νόμον φαραισαίου.

000 ij

9 Vt & inueniar in illo non habens meam iustitiam quæ ex Lege est, sed illam quæ ex fide est Christi Iesu, quæ ex Deo est iustitia in fide:

10 Ad cognoscendum illum & virtutem resurrectionis eius, & societatem passionū illius, configuratus morti eius:

11 Si quo modo occurrā ad resurrectionē quæ est ex mortuis

12 Non quòd iam acceperim, aut iam perfectus sim: sequor autem, si quo modo comprehendam, in quo & comprehensus sum à Christo Iesu.

13 Frater, ego me non arbitror comprehēdisse. Vnum autem, quæ quidē retrō sunt obliuiscens, ad ea verò quæ sunt priora extendens me ipsum.

14 Ad destinatum persequor, ad brauium supernæ vocationis Dei in Christo Iesu.

15 Quicumque ergo perfecti sumus, hoc sentiamus: & si quid aliter sapitis, & hoc vobis Deus reuelabit.

16 Veruntamē ad quod peruenimus, vt idem sapiamus, in eadem permaneamus regula.

17 Imitatores mei estote, fratres: & obseruate eos qui ita ambulāt sicut habetis formam nostram.

18 Multi enim ambulant, quos sæpe dicebam vobis, nunc autem & flens dico, inimicos crucis Christi:

Lege quæ ex ipsa animæ meæ iustitia non sit eum in eo & respiciam  
אשר כתב בה כר לית זדיקותא דנפשי הי דמן נמוסא  
quæ ex iustitia quæ est Christi fide quæ ex eo est  
דא דמן הימונא דמשיחא דאיתיה זדיקותא דמן

Resurrectionis eius & virtutem Iesum cognoscam vt per eum  
רבה אשתודע ולשווע ולהיליא דקומתה  
possim ne fortè in morte eius & similia sim in passionibus eius  
דלמא אשכח  
quòd iam non mortuorum domo quæ ex ad resurrectionē vt per eum

assequar vt fortassis ego curro sed perditus sum  
לא הוא מן כדו  
12

assequar vt fortassis ego curro sed perditus sum  
אמא מן כדו אתגמרת אלא דהט אנה דלמא אדרך  
dici omnis Christus Iesus me affectus est propter quod  
דכליוס  
autè vnum quod affectus fuerim sum cogitans non aia mea super eum  
הוא על נפשי לא רנה אנה דאדרכת הווא דין

ego extendar & ad ante me ego obliuiscar quòd quæ posteriora  
קוא דובכתא טענה אנה ולקרמי משתושמ אנה  
quæ desuper vocationis victoriam vt accipiam metā contra ego  
דוואנא לקבל נישא דאסב וכותא דקרנא דלעל

hec igitur qui perfecti ij Christum per Iesum  
אילין דנמירין הכיל הלין  
hoc etiam, etis sentientes aliter aliquid dicitur  
הווא ון מוסא אחרנאית כתרעון אנתון אף הרע

in vna vt perueniamus ad id verūm vobis reuelabit  
כרס להרע דמטין כהר  
16

fratres mei mihi similes estote concordia & in vni persequamini  
אתרמו בי אהו  
17  
similitudinem iuxta ambulant qui sic in eis exquirentes habitum  
דמטקין באילין דהכנה מהלכין איך דמותה

sunt ambulantes qui aliter multi enim sunt videtis quomodo  
את גור סנאא דאהרנאית מהלכין הנון  
ego deseam eum autem nunc super eis vobis dixi multos enim  
ענין סנאא אמרת לכון עליוהון השא דין כד בכא אנה

Christi crucis sunt qui inimici illos facti sunt  
אנה הנון דבעל דכבא אנון דזקיפה דמשוואה  
18

NOVUM  
TESTAM  
TUM  
A  
IV. et al.

9 καὶ ὅτι οὐκ ἐπινοῶ ἐν ἑαυτῷ ἔχειν δικαιοσύνην ἢ ἴσχυον ἐξ ἐμοῦ, ἀλλὰ τὴν ἐκ θεοῦ καὶ Χριστοῦ Ἰησοῦ, ἣν καὶ ἐκ τῆς πίστεως  
καὶ ἴσχυον ἐξ ἐμοῦ, ἀλλὰ τὴν ἐκ θεοῦ καὶ Χριστοῦ Ἰησοῦ, ἣν καὶ ἐκ τῆς πίστεως  
10 ὅτι γινώσκω ὅτι οὐκ ἔχω δικαιοσύνην ἢ ἴσχυον ἐξ ἐμοῦ, ἀλλὰ τὴν ἐκ θεοῦ καὶ Χριστοῦ Ἰησοῦ, ἣν καὶ ἐκ τῆς πίστεως  
11 εἰ πως κατανύσσω ἐς τὴν ἴσχυον ἐξ ἐμοῦ, ἀλλὰ τὴν ἐκ θεοῦ καὶ Χριστοῦ Ἰησοῦ, ἣν καὶ ἐκ τῆς πίστεως  
12 ὅτι οὐκ ἔχω ἐλπίδα, ἢ ἴσχυον ἐξ ἐμοῦ, ἀλλὰ τὴν ἐκ θεοῦ καὶ Χριστοῦ Ἰησοῦ, ἣν καὶ ἐκ τῆς πίστεως  
13 ἀδελφοί, ἐγὼ ἐκ τῆς πίστεως ἔχω ἐλπίδα, ἢ ἴσχυον ἐξ ἐμοῦ, ἀλλὰ τὴν ἐκ θεοῦ καὶ Χριστοῦ Ἰησοῦ, ἣν καὶ ἐκ τῆς πίστεως  
14 καὶ ὅτι οὐκ ἔχω ἐλπίδα, ἢ ἴσχυον ἐξ ἐμοῦ, ἀλλὰ τὴν ἐκ θεοῦ καὶ Χριστοῦ Ἰησοῦ, ἣν καὶ ἐκ τῆς πίστεως  
15 ὅσοι οὕτως ἔχετε, ὅσοι φρονητε, καὶ εἰ πῶς φρονητε, καὶ ὅσοι οὕτως ἔχετε, ὅσοι φρονητε  
17 συμμαχῶμαι μετὰ τῶν ἁγίων ἀγγέλων, καὶ ὅσοι οὕτως ἔχετε, ὅσοι φρονητε  
18 ὅσοι οὕτως ἔχετε, ὅσοι φρονητε

venter eorum quorum deus illi est perditio quorum finis illi  
 הנון דהרתהון אבדנא הי הנון דאלהתון כרתהון  
 est in terra quorum cogitatio illi dedecus eorum & gloria eorum  
 ותשבוחתהון כהתהון הנון דתרתיהון בארעא הי  
 adseruatorē nr̄um expectamnde & ab est in calis. cultus autem noster  
 דילין דין פולחנן בשמא הו ומתמן מסכנין למחנין  
 ut fiat humilitatis nostrae corp⁹ transformabit qui ipse Christū Iesū Dominū nr̄um  
 למרין ישוע משיהא : דהו נחלף פגרא דמוככו דנהוא  
 per quē ipse magnam suam virtutē secūdu gloriā suā corporis in similitudinē  
 בדמותא דפגרא דשובתח איך חילוף רבנא הו דבה  
 sibi subiecit omnia  
 כל אשתענד לה :

caput  
 קפלאון ד

state sic & corona mea gaudiū meū & carissimi dilecti fratres mei traque  
 מביל אחי הביבא ורהימא הדותי וכלילי הכנא קוטו  
 ut vna Syntiche & ego peto Euodia ab dilecti mei in Dno nr̄o  
 בכרך הביבני : מן אודהיא בעא אנא ומן סונטיבא דחד  
 iugi me filij ego peto al's te etiam in Dno nr̄o eis sic mens  
 רעינא נהוא להין כמרין : אף מנדך בענא אנא בר דרני  
 in Evangelio mecum laborantes quae sunt eis adiutor ut sis vere  
 שרודא דתהוא מעדרר להין דהנין לאי עמי באוינגליון  
 scripta sunt quorum nomina illis meis adiutorib⁹ reliquis & cum Clemente cum  
 עם קלויס ועם שרכא דמעדרני הנון דשמהיהון כתיבין  
 ego dico rursum tempore in omni in Dno nr̄o gaudete vitarū in scripto  
 ככתבא דחיא : הדו כמרון ככל זכן ותוב אמר אנא  
 est p̄p̄iqu' Domin⁹ noster hosēn oēm erga innotescit & māsuētudo vr̄a gaudete  
 הדרו : ומביכותכן תתידע לות כל נש מרן קריב הו  
 & obsecratione cum oratione tēpote in omni sed solliciti sitis ne alieuius  
 דמדם לא תאצפון אלא בכל זכן בעלותא ובבעותא  
 ipsa Dei & pax Deo curam innotescit petioac⁹ vr̄ae  
 שאלתכון נתידען קרם אלהא : ושלמה דאלהא הו  
 Christo in Iesū in mentes vestras corda vr̄a custodiet mēte oī p̄ q̄ magna  
 דרבטן כל מרע ננטרר ללכותכון ומדעיוכון ישוע משיהא  
 dici omnis  
 דכליוס

19 Quorum finis, interitus; quorum Deus venter est: & gloria in confusione ipsorū, qui terrena sapiunt.  
 20 Nostra autem conuersatio in caelis est: vnde etiam Saluatorē expectamus, Dominum nostrum Iesum Christum.  
 21 Qui reformabit corpus humilitatis nostrae, configuratum corpori claritatis suae, secundum operationem virtutis suae, qua etiam possit subdicere sibi omnia.

CAP. IIII.  
 1. I T A QVĒ fratres mei charissimi & desideratissimi, gaudium meum & corona mea: sic state in Domino charissimi.  
 2. Euodiam rogo, & Syntichen deprecor, idipsum sapere in Domino.  
 3. Etiam rogo & te germane compar, adiuua illas quae mecum laborauerunt in Evangelio cum Clemente, & ceteris adiutoribus meis, quorum nomina sunt in libro vitae.  
 4. Gaudete in Domino semper: iterum dico gaudete.  
 5. Modestia vestra nota sit omnibus hominibus. Dominus enim prope est.  
 6. Nihil solliciti sitis: sed in omni oratione & obsecratione cum gratiarum actione petitiones vestrae innotescant apud Deum.  
 7. Et pax Dei, quae exuperat omnem sensum, custodiat corda vestra & intelligentias vestras in Christo Iesu.

19 Ως η τελος ἀπολλεία, ὡς ὁ θεός ἡ καρδιά, καὶ ἡ δόξα ἐν τῇ αἰσχρίᾳ αὐτῶν, οἱ ἀδόκιμοὶ φρονιῶντες. 20 ἡμεῖς δὲ τὴν κοίτην ἡμῶν ἐν οὐρανοῖς ἐκζητοῦμεν, ὡς καὶ ἡμεῖς ἀπὸ τῆς ἐπιφανείας τοῦ κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ. 21 ὅς ἐστι μεταμορφώσας τὸ σῶμα τῆς ταπεινότητος ἡμετέρας ἐν ὁμοίᾳ τοῦ σώματος τῆς δόξης αὐτοῦ, καὶ ἡ ἐξουσία τῆς δυνάμεως αὐτοῦ, ἡ ἡμεῖς ἐπινοοῦμεν πάντα.  
 1. Ως τὴν ἀδελφὴν μου εὐδοίαν καὶ τὴν συντήρητον, καὶ τὴν σφαιρὴν μου, ὅτις ἐστὶν ἐν καρδίᾳ καὶ ἐν χειρὶ, ἀγαπητοί.  
 2. Εὐδοίαν ἠρώτω καὶ τὴν συντήρητον ἀπὸ τῆς φρονίᾳς ἐν κυρίῳ. 3. Ἐπινοοῦμαι καὶ σὺ, συντήρητον μου, ὡς καὶ οἱ ἀδελφοὶ μου, οἱ ἐν τῇ ἐπιφανείᾳ τοῦ κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ. 4. Καὶ σὺ ἠρώτω καὶ τὴν σφαιρὴν μου, ὅτις ἐστὶν ἐν καρδίᾳ καὶ ἐν χειρὶ, ἀγαπητοί.  
 5. Ἔτι ἠρώτω καὶ τὴν σφαιρὴν μου, ὅτις ἐστὶν ἐν καρδίᾳ καὶ ἐν χειρὶ, ἀγαπητοί.  
 6. Ἔτι ἠρώτω καὶ τὴν σφαιρὴν μου, ὅτις ἐστὶν ἐν καρδίᾳ καὶ ἐν χειρὶ, ἀγαπητοί.  
 7. Καὶ ἡ ἐπινοοῦσα τῆς δυνάμεως αὐτοῦ, ἡ ἡμεῖς ἐπινοοῦμεν πάντα.